

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_005
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk v dějinách
Autor, spoluautor:	Mgr. Eva Šimková
Název DUMu:	Třicetiletá válka
Pořadové číslo DUMu:	05
Stručná anotace:	Tento text je určen jako součást dějepisné látky, týkající se počátků novověku. Obsahuje doplňující informaci o událostech, které ovlivnily dějiny českého národa. Žáci pracují s materiálem na základě znalostí z výuky. Tento pracovní list může být použit také jako součást opakování dané látky, popřípadě jako test ověření znalostí.
Ročník:	1.
Obor vzdělání:	65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci použijí pracovní list k zapisování odpovědí, případně jako zkušební test.
Výsledky vzdělávání:	Žák popíše základní revoluční změny ve středověku a raném novověku.
Vytvořeno dne:	2. 1. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Třicetiletá válka

Přečtěte si tento úryvek:

Odsouzení se tehdy chovali statečně. Šlik vyslechl budoucí osud a poznamenal: „Levis est jactura sepulcri“ (Nevelká škoda bez hrobu býti). Myslel přitom na svou hlavu. Jakmile ho odvezli ze soudní síně, z neurotického ovzduší hrdinství, oddal se zoufalé myšlence na milost.

Starý Dvořecký prý řekl k ortelu: „Tedy se také skrže odnětí hlavy mé císař, že mu něco přibude, domnívá? Nechtějí ji tedy vezme ...“

Jan Jesenský: „Hanebně a ukrutně s námi zacházíte. Ale vězte, žeť se najdou ti, kteří hlavy naše od vás potupně na divadlo vystrčené poctivě pohřbívati budou...“

Když odjížděl odpoledne Lichtenštejn z Hradu, vyšli mu vstříc „manželky, dívky, příbuzní těch odsouzených obojího pohlaví, padali před ním, a aby jich milí životem darováni byli, prosili. Ale odpovědíno, že již žádná milost být nemůže, leč snad aby těla ku počestnějšímu pohřbu vydána byla, ačkoli se našli šibali, kteříž vdovám a sirotkům naděje činěním dary od nich vábili.“ Podobné scény se opakovaly druhého dne v neděli, když Lichtenštejn jel na mši.

Den nato se konala staroměstská exekuce, aby císař a král Ferdinand II. mohl slavně přijet začátkem července do hlavního města království, zbaveného rebelů.

Úkol 1.

Jaká událost je zde zachycena?

Do jakého období v dějinách Evropy tato událost patří?

A do jakého století byste ji zařadili?

Úkol 2.

Ověřte si své znalosti z období třicetileté války (forma testu)

1. Ve kterém roce přišli jezuité do Čech?
a) 1556 b) 1456 c) 1656
2. Císař Rudolf II. vydal Majestát na náboženskou svobodu
a) v roce 1619 b) vůbec nevydal c) 1609
3. Kterému panovníkovi se říkalo „zimní král“?
a) císař Matyáš b) Fridrich Falcký c) Ferdinand
4. Které protistrany stály proti sobě v třicetileté válce?
a) Katolická liga a Protestantská unie b) křižáci a stavovští
5. Na kolik etap je období války rozděleno?
a) dvě b) čtyři c) tři
6. Která bitva rozhodla v roce 1620 o dalším osudu českých zemí?
a) u Hradce Králové b) na Bílé hoře c) u Ústí nad Labem
7. Kdo stál v čele soudu s účastníky českého odboje v roce 1621?
a) Karel z Lichtenštejna b) Albrecht z Valdštejna c) Kryštof Harant

8. Třicetiletá válka byla konfliktem
- a) náboženským b) náboženským a mocenským c) mocenským
9. Francie a její katolický král Ludvík XIII. bojovala
- a) společně s katolickými Habsburky b) proti Habsburkům
10. Bitva u Jankova – jedna z největších bitev třicetileté války proběhla v roce
- a) 1620 b) 1630 c) 1645
11. V roce 1648 byl uzavřen mír
- a) ve Vídni b) v Paříži c) ve Vestfálsku
12. Válka a její důsledky způsobila v českých zemích velké ztráty obyvatelstva
- a) čtvrtinu b) třetinu c) polovinu

Řešení

Úkol 1.

Doba těsně před popravou předních účastníků odboje (jejich počet byl 27) v roce 1621 na Staroměstském náměstí

Tato událost patří do počátků třicetileté války v Evropě, souvisí s porážkou českých stavů na Bílé hoře v roce 1620

Je to 1. polovina 17. století

Úkol 2.

1. a
2. c
3. b
4. a
5. c
6. b
7. a
8. b
9. b
10. c
11. c
12. b

Prameny

PETRÁŇ, Josef. *Staroměstská exekuce*. Mladá fronta, 1971; str. 260 (citace)

ČORNEJ, Petr. *Dějepis pro střední odborné školy*. SPN, 2002